

Κάνοντας κήρυγμα στον ίδιο πάντοτε Ναό - 2

Ορθοδοξία / Θεία Λατρεία

Αρχιμ. Θεοδόσιος Μαρτζούχος, Εφημέριος Ι.Ν. Αγ. Ιωάννου Χρυσοστόμου Πρεβέζης

Γ. Αν λοιπόν κήρυγμα είναι, όχι μόνο να αναγγέλλεις το γεγονός της σωτηρίας, αλλά και να παρακινείς και να διδάσκεις την τήρηση του θελήματος του Θεού, τότε η θέση του ιερέα που ξέρει το «ακροατήριό» του γίνεται δύσκολη!

Ευαγγέλιο οι τωρινοί άνθρωποι θεωρούν συνήθως το βιβλίο που περιέχει την τετραπλή ιστορία του Χριστού. Αλλά ο Ιησούς δεν έγραψε βιβλία ούτε οραματιζόταν τόμους. Ευαγγέλιο στα χείλη του, σημαίνει το καλό μήνυμα. Ο Ιησούς ο ίδιος είναι ο μηνυτής αυτού του μηνύματος, ο άγγελος αυτού του ωραίου νέου, ότι οι άνθρωποι θα θεραπευθούν, οι τυφλοί θα αναβλέψουν, οι φτωχοί θα κληρονομήσουν άφθαρτους θησαυρούς, οι αμαρτωλοί θα συγχωρηθούν, οι μολυσμένοι θα εξαγνισθούν, οι ατελείς θα γίνουν τέλειοι, τα κτήνη θα μεταμορφωθούν σε αγίους.

Για να πραγματοποιηθεί η Βασιλεία του Θεού, είναι ανάγκη να πιστεύσουμε σ' αυτό το καλό νέο, σ' αυτή την ευχάριστη αγγελία. Αν δεν πιστεύσουμε στην υπόσχεση του Χριστού, ποτέ δεν θα ζήσουμε έτσι, ώστε να πραγματοποιηθεί η Βασιλεία. Μονάχα με τη βεβαιότητα, ότι το Ευαγγέλιο δεν είναι ψέμα, ότι η Βασιλεία δεν είναι χίμαιρα, μπορούν οι άνθρωποι να αποδυθούν στο έργο της ιδρύσεως της και της βιώσεώς της.

Αυτό λοιπόν είναι το έργο κάθε ιερέα.

Να προωθήσει το έργο της βίωσης της Βασιλείας του Θεού στον κόσμο. Λέγοντας κάτι τέτοιο, δεν εννοούμε να προωθήσει το... κράτος του Θεού. Δεν έρχεται η βασιλεία του Θεού «μετά παρατηρήσεως, ούδέ έροϋσιν· ιδού ὤδε ἢ ἐκεῖ, ιδού γάρ ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντός ἡμῶν ἐστίν» (Λουκ. 17,20-21). Δεν προσπαθεί λοιπόν να φτιάξει ιδανική κοινωνία και άψογο κράτος, αλλά να βοηθήσει ανθρώπους να αγαπούν το θέλημα του Θεού «τό τέλειον», έστω και αν δεν κατορθώνουν να το υλοποιούν τέλεια· και τουλάχιστον να αγαπούν την «έπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ» (Β' Τιμ. 2,13).

* * *

Δ. Κάθε εφημέριος μέσα σ' αυτά βασανίζεται. Αυτά προσπαθεί να κάνει. Γι' αυτά πάσχει.

Όμως όσο και αν θέλει να αξιολογεί τον «ρόλο» του σαν το κοράκι του προφήτη Ηλία που πηγαίνει τροφή στον προφήτη του Θεού, ή σαν το γαϊδούρι του Βαλαάμ,

που προσπαθεί να συνετίσει τον παραληρούντα αυτάρεσκο άνθρωπο, ο ιερέας έχει την επιπλέον δυσκολία, ότι αυτά τα δύο πρέπει να τα συνδυάζει και να τα προσπαθεί συγχρόνως! Και ανθρώπους που περιμένουν τον λόγο του ως Λόγο του Θεού να βοηθήσει, αλλά και αδιάφορους ανθρώπους, να «προβληματίσει» με τις σκέψεις του κηρύγματος. Έχοντας λοιπόν τους ίδιους σχεδόν πάντα ανθρώπους ως αποδέκτες και ακροατές των λόγων του ο εφημέριος, βρίσκεται μπροστά σε κάποια θέματα που άλλοτε τα αντιμετωπίζει σωστά, άλλοτε λάθος, και κάποτε... τα υπεκφεύγει!

Ας τα δούμε:

i. Κατήχηση, δηλαδή καταστατική διδασκαλία της πίστewς και ερμηνευτικός σχολιασμός του Ευαγγελίου ταυτίζονται; Το πρόσωπο του Χριστού, χωρίς σαφή διδασκαλία, δεν κινδυνεύει ή να εξαχνωθεί σε νεφελώδη ανιστορική μυθική φυσιογνωμία ή να γίνει ένας, στην σειρά τόσων άλλων, διδάσκαλος καλών σκέψεων; Χωρίς διαυγή και ξεκάθαρη πίστη στο πρόσωπο του Χριστού, τι περαιτέρω να συζητήσουμε και να ελπίσουμε; Πού να στηριχθούμε; Για ποια Ορθόδοξη Εκκλησία να μιλήσουμε, όταν τα δύο τρίτα του ποιμνίου της είναι... Αρειανοί, που δέχονται τον Χριστό σαν μεγάλο άνθρωπο; Που έχουν διαβρωθεί από την περιρρέουσα διαφωτιστική ατμόσφαιρα, όσον αφορά τέτοιες διδασκαλίες; Που δεν έχουν διαβάσει ούτε το ευαγγέλιο, και δεν έχουν ασχοληθεί ποτέ ξανά με τον Χριστό, από τότε που ήταν νήπια και η μητέρα τους τούς έβαζε να προσεύχονται μπροστά στη εικόνα του Χριστούλη (!);

Βασική λοιπόν και θεμελιακή διακονία του κηρύγματος είναι η παρουσίαση του προσώπου του Χριστού. Η αοριστία της παραδοχής ύπαρξης Θεού δεν έχει να κάνει με χριστιανούς. Άλλο θεϊστής, άλλο πιστός χριστιανός. Δεν μας νοιάζει να πιστεύουν κάπου, μας απασχολεί να γίνει ο Χριστός Κύριος και ρυθμιστής της ζωής τους.

ii. Πόσος χρόνος είναι αναγκαίος και επαρκής για να παρουσιαστεί ικανοποιητικά ένα θέμα, αλλά και συγχρόνως να μην είναι ενοχλητικά μακρύς, για ένα κήρυγμα;

Εδώ οι δυσκολίες αυξάνουν. Δεν μπορείς να μακρηγορείς. Δεν επιτρέπεται να λες συνθήματα. Χρειάζεται συγκεκριμένος θεματικός στόχος, όχι αόριστες καλές σκέψεις. Δεν επιτρέπονται πλατυασμοί και ενασχόληση με... όλα τα θέματα. Κάτι τέτοιο δείχνει την αμηχανία του απροετοίμαστου! Όμως πόσες άραγε φορές δεν ακούγεται μεταξύ κληρικών η προτροπή που περιγράφει ο π. Αντώνιος Πινακούλας στον «Εφημέριο»: Πες δυο λόγια από την καρδιά σου! Επειδή όμως η καρδιά δεν μιλάει και «ο δρόμος για την κόλαση είναι στρωμένος με καλές προθέσεις», και όλα αυτά εξελίσσονται από την... υπακοή αυτού που δέχεται την προτροπή να

μιλήσει, η υπόθεση καταλήγει στην παλαιά εκείνη αρχιεπισκοπική διάγνωση· ότι το κήρυγμα είναι: «αί κατά Κυριακήν εϋσεβεῖς φλυαρίαί».

Όλα τα παραπάνω είναι βραδυφλεγείς βόμβες σε ένα εκκλησίασμα κάθε Κυριακή το ίδιο. Αν ίσως σε αγνώστους μπορεί εκτάκτως να λειτουργήσει και θετικά το λάθος, σε γνωστούς γίνεται αφορμή ή θυμηδίας ή και αποχώρησης· προσωρινής ή και μόνιμης.

Αν δεν υπάρξουν οι αναγκαίες προϋποθέσεις (μελέτη και οργάνωση του κηρύγματος), είναι προτιμότερη και τιμιότερη η αποφυγή κηρύγματος.

iii. «Τυλίγεις το νόημά σου σε σκοτεινές γενικότητες» λέει ο άγιος Θωμάς Μπέκετ στον τρίτο πειρασμό, στο έργο «Φονικό στην Εκκλησία» του T. S. Eliot. Όντως αυτός είναι ο πειρασμός που ακολουθεί και την πρώτη φάση (κατήχηση), και την δεύτερη φάση (προετοιμασία) του θέματος «κήρυγμα στον ίδιο πάντοτε ναό». Ένας ετήσιος κύκλος. Μια δεύτερη και τρίτη χρονιά με τους ίδιους ή ελάχιστα επιπρόσθετους νέους χριστιανούς. Έρχεται σιγά-σιγά η εξάντληση του θεματολογικού... ρεπερτορίου! Η ανάγκη σαφήνειας είναι αδήριτη. Η νοηματική πληρότητα είναι όρος απαραίτητος για συνεννόηση με τους ανθρώπους που βλέπεις όχι εκτάκτως αλλά διαρκώς και κάθε μέρα. Όμως όλα έχουν εξαντληθεί και πιο πριν έχεις εσύ εξαντληθεί. Τότε έρχεται ο πειρασμός του αγίου Θωμά: «Τυλίγεις το νόημά σου σε σκοτεινές γενικότητες». Μόνη ελπίδα φωτός είναι ο απόστολος Παύλος: «Τό λοιπόν, αδελφοί μου, χαίρετε έν Κυρίω. Τά αὐτά γράφειν ὑμῖν, ἐμοί μέν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δέ ἀσφαλές» (Φιλιπ. 3, 1).

Εδώ μένει να εξασφαλιστεί, ότι και οι χριστιανοί μας το θεωρούν ασφαλές, το να ξανακούσουν πράγματα που άκουσαν και ξέρουν. Το θέμα «παίζεται», από την εμπιστοσύνη που έχει δημιουργηθεί ανάμεσα στον ποιμένα και στο ποίμνιο.

iv. Μένει τελευταίο τεχνικά, ποια στιγμή είναι η καταλληλότερη να γίνει το κήρυγμα;

Χωρίς να υπάρχει ιστορικό προηγούμενο, σταθμίζοντας απλώς τα σημερινά δεδομένα, καταλήξαμε στην λύση του κηρύγματος προ της απολύσεως! Στην «κανονική» του θέση μετά την ανάγνωση της ευαγγελικής περικοπής ...απουσιάζουν οι Χριστιανοί! Στο «Κοινωνικό» είναι διακοπή και ενόχληση σ' όσους ετοιμάζονται να κοινωνήσουν και έχει τεχνικά προβλήματα από τις φωνές των νηπίων! Διά της εις άτοπον απαγωγής λοιπόν, φτάσαμε στην λύση να γίνεται το κήρυγμα προ της απολύσεως, θεωρώντας προσφορότερη αυτή την λειτουργική στιγμή, κατά την οποία όλοι μπορούν να υπομείνουν μια παράταση όχι μεγαλύτερη των 10 ή 15 το πολύ, λεπτών.

Μετά από αυτά λοιπόν καταλήγει κανείς στο ότι:

- Αν οι χριστιανοί μας ανήκουν σε μία από τις ως άνω τρεις κατηγορίες, το συνεπές θα ήταν, να μη γίνεται καθόλου κήρυγμα κατά την Λειτουργία. Εφόσον η πρώτη μόνο κατηγορία συνιστά την Ενορία, είναι πολύ λογικό το κήρυγμα να προσφέρεται μόνο σ' αυτούς... μαζί με τον καφέ. Άλλωστε ο μόνος τρόπος να επικοινωνήσει ο Εφημέριος με τους πιστούς της δεύτερης κατηγορίας, είναι μέσω αυτών της πρώτης.

- Έτσι ο «ενοριακός» σκοπός του κηρύγματος είναι να αυξηθεί ο πρώτος κύκλος σε «βάρος» του δευτέρου και ο δεύτερος σε βάρος του τρίτου.

- Υπάρχουν τέσσερις γενικές αρχές και πρέπει να ληφθούν υπόψη:

α) Οι άνθρωποι διδάσκονται κυρίως από το παράδειγμα και δευτερευόντως από τον λόγο.

β) Οι άνθρωποι διδάσκονται κυρίως με την ίδια τους την πείρα και δευτερευόντως από το παράδειγμα και τον λόγο.

γ) Παντού και πάντα υπάρχουν τρία επίπεδα συνειδητότητας: οι προχωρημένοι, οι μεσαίοι και οι καθυστερημένοι.

δ) Η προσωπική επίδραση είναι πολύ περιορισμένη - ο αριθμός 12 είναι το μέγιστο! Ούτε ο ίδιος ο Κύριος δεν μπόρεσε να τον φτάσει. Με τους τρεις μαθητές προφανώς επηρέαζε και τους υπολοίπους. Για μας αυτό πρέπει να λειτουργήσει ως θεολογικοϊστορικό ανάλογο! Οι προχωρημένοι να επηρεάζουν τους μεσαίους και κείνοι με την σειρά τους, τους τελευταίους.

Άρα: ας ρίξουμε το βάρος του κηρύγματος στη μεταμόρφωση του «πρώτου κύκλου» σε συνειδητούς-έξυπνους χριστιανούς. Αυτός είναι ο «αποφασιστικός κρίκος». Αν αυτό κατορθωθεί τότε αυτοί θα πάψουν να στέκονται μπροστά στην πόρτα! Και οι ίδιοι να μη μπαίνουν· και τους άλλους να εμποδίζουν.

Σας ευχαριστώ.

(Πηγή: www.enoriako.info)

<http://bit.ly/16QWpd2>